

ԱԼԼԵՔՍԱՆԴՐՆԵ ՍՈՒՐԻԹԻ ՁԱՊԹՐ

Այնքանաչափ ֆէթիշ ու թէսխորինէ տայր Նայէ Գրայէ Բրէսէ դաղէթաւը. նըն 29 հոկտեմբեր թարիխի իլէ մուխ. պիրի մախսուստնաւ ալըպի նէշը իլլէ-տիլի մէքթուպուն սուրէթի տիր :

«Ընկնիսդա ճիւղարարներու վուգու պուլան շիտտէթի մուհարէպէլէրին էն ւօնու հոկտեմբեր 29 թարիխին տէ վուգու պուլան Թրօպուլօր մուհարէպէսի տիր :

«Իշթէ պու մուհարէպէսէ, վուգու պուլան մուհարէպէլէրին սօնու վէ հաթ. թա խիթամը տէնիլէպիլի :

«0 կիւն ասաքիլի Օսմանիէ շանլը պիր մուհարէպէս գաղանաք : Հէմտէ էօյլէ պիր մուհարէպէս քի, շիմսիլէ գատար Սըրպիսթանա վուգու պուլան մուհարէպէլէրին նէթիճէսի, պու. նուն նէթիճէսի գատար էհէմիլիէթի ինչիլ իտի : Ձիւրա, մուհաֆէթիէթի. թին հուսուլի իլէ եալընըդ եէր վէ նօգթա գաղանաքմաք, Սըրպիսթա. նըն քիլիտի օլան Այնքանաչափ կիպի միւսթաշէպէ պիր մէվգընըն Սըրպի. լար թարաֆընտան թէրք օլունմաքընը միւնթիճ օլուն :

«Սըրպը թարաֆընտան Այնքանաչափ թէրք օլունմաք, մէվգընը մուհարէ. պէտէ Սըրպըլարըն թէլէֆթաթ հիսապ. սըզ օլունդունա տէլիլ տիր : Մատամ քի, ասաքիլի Օսմանիէնին էլլինէ կէ. շէն Թրօպուլօր մէվգընըն շարգ թա. րաֆը, քի Տէլիլարտըն իւթիւ տիր, Օսմանը ասքըրինին էլլինէ կէշտի, տի. մէք օլուն քի, արթըգ Տէլիլարտ իւ. թիհքեամաթընտա տախի Սըրպ վէ Բու. սիա ասքըրի տուրամեթաքալը պէտի. հի օլունդունտան, անքն իշին մէվգընը մուհարէպէսէ մուհարէպէսին խիթամը տիրուն :

«Իշպու մուհարէպէսին թաֆիսթաթ. նա կիրիշմէղտէն էվլէլ, մէվգընը հար. պը պիր աղ թարիֆ իթմէյի էլլէմ կէօրիւրիւմ : Եէօյլէ քի, հոկտեմբերին երկիրի տօգուգունճու կիւնիւ Սըրպ. լարըն պուլունտուգարը մէվգըլարըն պաշլըճաքը նէսթօր տալը իտի : Մէգ. քիւր տաղ, ճիւնիստէն Պէլիլարտա կի. տէն եօլուն եան թարաֆընտա վագը օլուն, տաղըն ալթընտա պուլունան նէհրին իւշ պին աեաք մէսաֆէսինտէ տիր : Մէվգընը նէհր մուհարէպէսին յաշանիւրճընտան պըրու Սըրպ ասիլէ. րի իլէ ասաքիլի Օսմանիէնին թուլթ. մուշ օլունգըլարը մէվգըլարը աեքըր. եօր իտի :

«Մէվգընը տաղըն կէրէք թէրէսի վէ կէրէք էթէթէրի երւքսէք աղաճ. լար իլէ մուհարէպէս : Մէվգընը տա. ղըն թէրէսինին մէնդարէսի իսէ բէք լաթիթի տիր : Մօրալա վէ ճիւնիսդա օլալարը արադընտա վագը Գրիշ վաճ շէհրի պուլունտան բէք կիւղէլ կէօրիւ. նիւր : Մէվգընը տաղըն թէրէսի իլէ շարգ ճիւնիլի էթէթէրինտէ ինչա օ. լունմուշ օլան իսթիհքեամաթ իլէ տա. րապիլին թապիլի պիր իսթիհքեամաթու. րէթիստէ օլմաք, մէվգընը մէվգընը. րուն գապթընը գօլայ կէօթիլէրտի իտէ տէ, թէհքիւպէ պուլուն մուհարէպէսին իսպաթ իթտի : Պուսուլա պէրապէր մուհարէպէս իտէն Օսմանը ասքըրի օլ. մաեքալ, պաշապ պիր նսիլի օլաճաք օլա իտի, մէվգընըն գապթընը միւս. քիւնիլ օլուն իտի : Մէվգընը նէսթօր տաղըն իւղէրինէ պէշ գըթնա պէօ. յիւք իսթիհքեամաթ իլէ պիր շօգ. ալճը հէնտէթէրի եաքընըլ իտի :

«Օրման թապարարը թէսիլիէ օլուն. նա վէ ասաքիլի Օսմանիէնին մէվ.

գըլարնաեքըն պուլունան իլլէ թապ. եա նէսթօր տաղընըն շարգ ճիւնիլի էթէթէրինտէ վագը իտի : Եբմալ թարա. ֆընտա պէօլիւք պիր միւրէպաթ թապ. եա վէ հէնուպ թարաֆընտա երլաղ շէթիլիտէ պիր իսթիհքեամաթ վար իտի : Մէվգընը իսթիհքեամաթըն էօնիւ օր. ման օլունդուն իշին բիւստէ օլունա. եաղաշմաք միւսթիլ տէլիլ իտի : Օր. ման թապարարը թէսիլիէ օլունան իսթիհքեամաթըն պիր մէթրօ գատար էօթիսինտէ պաշլըճա թօքնու պա. թարեաք պուլունուպ, արաղինին թա. պիլիէթի վէ ինչա օլունան հէնտէթէ. րին էնիշ վէ եօլունշարը միւսաֆաա. եք գուլէթէնտիրմիլ իտի :

«Տաղըն թէրէսինտէ Մօրալա վէ Պէ. յանալալ թէսիլիէ օլունան պաթար. եալար պուլունուպ, պունարտան պի. րի Մօրալաքը վէ տիլէրի ճունիսդաքը մուհաֆաթա իտի իտի, իսթիհքեամաթ լարտա պուլունան պաթարեալարտան մատա, Թրօպուլօրնուն շարգ թա. րաֆընտա պիր շօգ միւթէֆէրիք պա. թարեա տաճա վար իտի :

«Մէվգընը մէվգընըն պուլունան Սըրպիսթան ասքըրինին մըգատար մա. լիւմ տէ, իլլ իսէ տէ, Սըրպըլարըն պի. լիւն գուլլէլի մէվճուտէլէրի օրատա պուլունալը իտի, գիրա Չէրնանիֆ քէնտիլի գօմանտա իտիէօր իտի :

«Պունլարա գարըն Օսմանը ասքըրի պէրլէճիլի աթի թէրիթիպ օլունմուշ իտի : Սըրպըլարըն պուլունալարը նէսթօր տաղըն գարընընտա Սիւլէյ. ման բաշանըն գօմանտաքընտա պուլուն. նան ալթը թապարը բիւստէ իլէ պիր պաթարեա թօքնտան իպարէթ օլան Մահմուտ բաշա իլլաք, վէ Մօրալա. տա Վիթիլալըն էօնիլտէն ալթը թա. պուր բիւստէ վէ պիր պաթարեա թօք. տան իպարէթ օլան Հասան բաշա իլ. վաք, Ասուլի վէ նէսթօր թէրէթէրինին էօնիլտէն, վէ սօլ թարաֆտա ճունիւ. գաեա գատար օն իլլէ թապարը բիւս. տէ օն սէքիլ սէյեար թօքու վէ պիր մուհարէպէս թօքունտան իպարէթ օլան Հաֆըզ բաշա ֆըրգաքը պուլունուր ի. տի : Բանկօլալըն ճէնուպ թարաֆըն. տա վագը թէրէթէրին գարընընտա օն թապարը բիւստէ, վէ իլլէ պաթարեա թօք իլլէ Աղիլ բաշա, վէ ճէնուպիսի էօնիլտէն Ասուլ վէ եաշեա բաշա իլ. վալարը տուրուպ, գուլլէլի իլլէ իլլէ. եսթիլլէլի թէշթիլ իտիլլէ իտի :

«Պաշլը բաշա մաեթիլիտէ օն իլլէ թապարը բիւստէ վէ իւշ պաթարեա սէյեար թօքու իլլէ, իլլէ մուհարէպէս թօքու պուլունուգու. հալտէ, Այնք. սինալ էօնիլտէն, վէ իւշ թապարը բի. եատէ իլլէ պիր պաթարեա թօք 2թի. գօլըն գարըն թարաֆընտա մէվճուտիսի :

«Հոկտեմբերին 28 ինճի աղշալմը, քի իրթէսի կիւնիւ հիւճուլ իշին Ահմէտ Է. յուպ բաշանա էմի վէրիլիլ տիր, վէրիլին էմիտէ, պաշլըճա նէսթօր տա. ղըն իւղէրինէ հիւճուլ օլունմաք իս. թէնիլլիլ տիր, վէ Պաշլը բաշանըն տա. խի Այնքանաչա թօքա թուլթուպ, պիր շօգ նիւմայիլլէրլէ տիւշմէնի օլ թարա. ֆա ճէլպ իթմէսի թալէպ օլունմուշ տուր :

«Իրթէսի կիւնիւ սապալանըն ալաֆ. րանիա սաաթ 8 տէ, հալա տիւմանը վէ բէք սօլուգ օլունդուն հալտէ, Պաշ. լը բաշանըն ֆըրգաքընտան աթըլան թօք, հիւճուլ իշարէթիլի վիլտի, վէ պուլուն միւթէաղըպ, ումուլ Օսմանը պաթարեալարը թօք աթմաղա պաշա. արըլար : Սըրպ պաթարեալարը անճաք օն տաղըգալտէն սօնրա ճէլապ վէրիլ.

լէր : Պունուն իւղէրինէ էօյլէ եք գա. տար շիտտէթիլ պիր թօք մուհարէպէ. սի օլուն : Օսմանը թօքնուլարը իլլէ նօգթա իւղէրինէ աթէշ իթմէքտէ ի. տիլէր : Պու իլլէ նօգթա իսէ Այնք. սինալ իլլէ նէսթօր տաղը տըր : Եաշեա վէ Ասուլ բաշա իլլալարը պաթարեա. լարընտան մատա, ումուլ տիլէր պա. թարեալար թօք աթմաղա իտիլլէր : Սաաթ 10 տա եաղմուր եաղմաեա պաշ. լաք :

«Պու Էսնատէ, Պաշլը բաշանըն պա. թարեաք Պիրիլիլիւաեա գատար իլլէ. րուլէտի, վէ Սըրպ պաթարեալարը իլլէ աթէշ իշինէ ալաք, Պաշլը բաշա Սըրպ. լարըն Այնքանաչա թուլթմաք մաք. սէտի իլլէ, Բօյմիլ իւղէրինէ պէշ թա. պուր բիւստէ սէվգ իթտի : Պունուն իւղէրինէ, Այնքանաչա պիր շօգ բի. եատէ ասքըրի Բօյմիլ իւղէրինէ հարէ. քէթէ պաշլաք :

«Սաաթ ալաֆրանիա 1 տէ, Չէրքէս. էր կէլիպ Այնքանաչա Սըրպըլար թարաֆընտան թէրք օլունտուղունու պէեան իթտիլլէր : Իւշ պէօլիւք սիւա. րի իլլէ պիր գաշ էրիւ Չէրքէս պու ի. շին սահիհ օլունա օլունտըլըն թէֆ. թիլ իթմէք իշին օրաեա տօղրու հա. րէքէթ իլլէտիլլէր : Հաճի Հասան բա. շա պու պէօլիւքըրին գօմանտաքըն ալըպ, հարէքէթէ պաշլաք :

«Օսմանը ասքըրինին սօլ գօլունտա շիտտէթիլ թօք մուհարէպէսի օլմաք. տա իտի :

«Նէսթօր տաղընտա վագը իսթիհք. քեամաթ իւղէրինէ իւշ թարաֆտան հիւճուլ օլունտու : Սաաթ պիրտէ Սիւ. լէյման բաշա գօմանտաքընտա օլարաք, Հաֆըզ բաշա ֆըրգալարը բիւստէ հիւճուլինէ պաշլաքըլար, Սըրպըլա. րըն պուլունտուգըլարը սապ իլլ միլունը մէվգըլարը հալանըն եաղըլ օլմաք, շարքէ իլլէրուլէմէն մանի օլուն իտի :

«Սաաթ տէօրթ պուլունգաա հիւճուլ շիտտէթիլտի : Տէօրթ լիվա պիրտէն նէսթօր տաղընտա վագը իսթիհքեամ. լարը գապթ իթմէք իւղէրէ հարէքէթ իթմէքտէ իլլէն, գուհուր իտէն պիր վագաա իսթիհքեամաթ մէրգուլէնին պիրա մուհարէպէս գապթ օլունմաքընտ սէպէպ օլմուշ տուր :

«Եէօյլէ քի, Թրապիլիս թապարու. նուն պին պաշընը Աթա պէյ մայիլի իլլէ օրմանտան իսթիֆատէ իտէրէք, եալալ եալալ իսթիհքեամաթ իւշ երիւղ աեաք գատար իլլէրու վարպ, նիհաեթիլ տիւշմէն կէօրմէքիլին իս. թիհքեամա երիւղ աեաք գատար եաք. լաշըպ Ալաւ, Ալաւա տէյա պաղըր. մաեա պաշլաքըլար :

«Տիւշմէն պունու կէօրէրէք, եալը. նըզ պիր տէֆա աթէշ իթմէքտէն սօն. րա, ֆիւրաա պաշլաքըլար : Պունուն իւղէրինէ, Սըրպըլար գաշար իլլէն, արալարընտան օլ գատար թիւֆիլի աթմալար տըր քի, եալընը իսթիհք. քեամաթ իշինտէ երիւղ տօգսան իլլէ էօլի գալմըլ տըր :

«Պիր մըգատար միւստէթ սօնրա, ալ երլաղ սանճաղը մէվգընը իսթիհք. քեամաթ թէղէն իթտի : Թրապիլիս թապարուլունտան եալընըլ իլլէ շէհիտ վուգու պուլունա տուր :

«Իշթէ պու իսթիհքեամաթ ալընաք. տան սօնրա, Սըրպըլար արթըք ճէսա. րէթ վէ իւմիտէրինի գալալ իտէրէք, ումուլին ֆիւրաք պաշլաքըլար, վէ հաճի Հասան բաշա ալմաթ իտէրէք, Այնքանաչա թէրք օլունտուղունու պէեան իթմէսի իւղէրինէ, ասաքիլի

Օսմանիէ թարաֆընտան գապթ օլուն. մուշ տուր :

«Սաաթ ալթընը շէրէք կէշէրէք, պիրիլին իսթիհքեամա վէ թապարա. ասաքիլի Օսմանիէ թարաֆընտան գապթ օլունտու :

«Ասաքըրի Օսմանիէնին եէվմի մէվ. քիւրտէ գաեաթը իլլէ երիւղ շէհիտ իլլէ իւշ երիւղ երիլիլի եարալընա պալիլ օլունտու : Սըրպըլարտան եալընըլ սէ. քիլ էրիւղ թէլէֆթ օլմուշ տուր : Պու մուհարէպէտէ ասաքըրի Օսմանիէ օն իլլէ թօք, պէշ երիւղ գօնուն, պիր շօգ պարկիլ վէ ինէք վէ պին գատար թիւ. ֆէնիլ ալմըլ տըր : »

—Սօն Վարնա բօթաքըլա վիլունտ իտէն էճնէպի գաղէթալարընտա շուա. թիտէքի հալաալալէր կէօրիլլիւշ տուր :

Բէթրէսպուրի, 18 նոյ.

Օրտունուն պիր գըլար հաղըլարալը. տըլընտան, ֆըրգալի սըհիլէնին տախի հալը սէֆէրէ գօնուլմաք իշին թէտա. րիւքաթ կէօրիլլիւքտէ տիր : Եարա. լըլար իշին խաաթէթէն խաաթալանէլը թէրթիլիլ իտիլլէքտէ տիր : Տէվլէթիլ թէտարիւքաթընտան պաշա, Գրան. սըզ վէ Ալմանիա մուհարէպէսի զէմա. նընտաքի գօմիլթէլը միսիլ լու, գատըն. լարտան միւրէքքէպ խուսուսի գօմի. թէլէր թէշթիլ օլունմաքտա տըր : Սէօյ. լէնտիլինէ կէօրէ, իմէրաթիլիս իլլէ կրանտ տիւշպէր, իշպու գօմիլթէլէրի քէնտիլէրինին թաշիլը հիւճուլէրինէ ալաճալար տըր : Իլլէր Բուսիա մու. հարէպէ իթմէքիլէ մէճալուր օլուն ի. սէ, ժէնըլալ Չէրնաեթիլ Սըրպիտա գօմանտանըլ տէրիւհտէ իթմէսի իհ. թիւմալտէն տէլիլ տիր, չիւնքի ժէնէ. րալը միւսթիլլէյիլին Սըրպիսթանտա իթիլիլալ իլլէտիլի հարէքէթ, թա Է. սաաքընտան Բէթրէսպուրիլուն հիւքիւ. մէթ տալիլէրինտէ խօշուտալուղու մուհիպ օլմուշ տուր :

Պէրլէն, 16 նոյեմբ.

Նոյեմբերին 14 վէ 15 ինճի կիւնէ. իլլտէ Լէհիլ իհճիտաթ ասքըրէրի ղաեթ շէտիտ թէտալիլլէրէ օրտուլա. րա գալա իտիլիլլէր տիր : Թէնմին օ. լունտուղունա կէօրէ, Վարսօլիաա ասաքըրի իլլէթիւքիլինէ կէնէլլին ճէպրէն եալմաղարընտան գալաքըլ. լըպ, շըմնտըլիլ գալմաքընտ գատար թաշիլլէ հըֆը կէօթիլլէրէվիլլէր, վէ օրատան մէվգընը գաթար պունալը ալըպ կէօթիլլէրիլ տուր : Թէքմիլ լէհիլ ասաքըրի խրտմէթ իշին ուղաք մահէլլէրէ կէօնտէրիլիպ, Վարսօլիա. տա վէ սայր պէօլիւք շէհրէլտէ Բուս. ասաքըրի մուսթահֆըլաք պըրաքըլ. միշ տըր : Բուսիա խրտմէթիլտէ իս. թիլիտամ օլունմաք իւղըլէ, մէլգունիւ. եէթ իսթիհքէն Բուսիա օրտունու գա. րաթիլլէրն շու թէքիլլէրէրէտա օլուն. տուր : Բուսիանըն Պէրլէնտէն պիր շօգ միւսթիլլէրէ հարալիլէ վէ Էլպիս վէ սայրլէ մուսթահֆըլը իթտիլիլ պու. կիւն պօրաաա սէօյլէնէքտէ իտի :

Պէլիլաա 18 նոյ.

Սըրպիսթան պաշ վէրիլի սապըգ Մ. Մարիսօլիլ, բընս Միլան թարաֆըն. տան մէմուրիլիլ Բուսիա իմէրա. թօքու նէգտիլին կէօնտէրիլիլ : Միւ. մալիլլէ Էաքըն սաալա հարա. քէթ իտէնէք օլուն, Բուսիանըն Պէլիլաա գօնուլունտա տախի Սէն Բէթ. րէսպուրիա գատար միւսթիլլէյիլ Բի. ֆաթաթ իտէնէք տիր : Բընս Միլան, կէլլի պիր մէմուրիլիլ Բուսիա իմ. բէրաթիլլէր նէգտիլին պիր մէմուրու. մալիլաա կէօնտէրիլլէ իշին բէշինէն

Հոկտեմբերին օն իբրևսնտէ, Ա. Լեռակ գաղթելի միւսինն Գրիգորուն մէրքէպինի, Բիւրտլէր ճէպրէն աւ. մըշլար տըր :

Եայրնդ պու Բիւրտլէրուն թէշէք. քի օլունմանըպ, իլլա պաղը զապթի. եէլէրտէն, աքէրլէրտէն վէ ժանտար. մալարտան տախի իշթիքեալար օլուն. մաղտա տըր, պունլար տախի իպա. տուլլահըն սէլամէթ, էմնիեթ վէ րա. հաթընա չալըշաճազ եէրտէ, էնվայի ֆէնալըղարա հէր վազըթ ճիւրաթ իթմէքտէ իմիշէր :

Էվվէլէրի էօլտիւրիւլէն իւշ նէֆէր րահիպլէրին գաթիլէրի, «հէնուղ ճէ. զալարը թէրթիպ իտիլմէտիքտէն պաշ. գա, Ախթամարտա վարդապետի էօլ. տիւրէն Հասան նամ ճանի տախի, սէր. պէսթճէ չարըտա կէզմէքտէ իմիշ :

Պու գատար շիտտէթի ֆէրմանլար վէ էմրի ալիլէր կիթմէքտէ իքէն տա. խի, հալէա պու մէրթէպէ ճինայէթ. լէրէ ճիւրաթ օլունմանը, վէ մէնու. ընի տէվլէթին կէվլէք տալլանմանը վէ սահիպ ճինայէթլէրին սէրպէսթճէ կէզմէպլմէսի, տօղրուտա, նէ գատար շանանը թէշէսիթ իսէ, օ գատար տախի մուճիպի թէշաճիւպ տիւր, պունտա էլպէթթէ պիւր էսար օլմա. լը տըր քի, պիլլիւ աղըմըղ իրմէմէք. տէ տիւր, լաքին, պու ճիւմէ իլէ տա. խի, էլպէթթէ սայէյի առալէթվայէյի եհաղթէթի Փատիշահիտէ, պու պար. պարըղարա պիւր խիթամ վլիլէճէք տիւր :

ԷՏԻՐՆԵՏԷՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

Էտիրնէ, 14 նոյեմբ. 1876 .

ՄԻՆԷԼԻՓ

Տիւնքի ճիւմա իրթէսի կիւնիւ շէհ. ընիլին էթրաֆը քեամիլէն սուլար ի. լէ իհաթա օլմուշ, վէ առէթա տէնիղ իշինտէ պուլունան պիւր տաա հալինի քէսպ իթմիշ իտիւ. քէսրէթի նիւղուլ իտէն եաղմուրարտան, շէհրիմիղ տէ. րունինտէն կէշէն Աթա, Մէրիճ վէ թունճա նէհրլէրի պու տէֆա իւշիւ պիրտէն թուղեան իթտիքլէրինտէն, իսկէլտէ վազը քեաֆթէյի թիւճճար մաղազարքնա կիրմիշ, վէ շէհրին ալ. չազ պուլունան պիւր չօզ մահէլլէրին. տէքի էվլէրի վէ տիւքքեանլարը սու պատմըլ տըր. պու սու ճօշկունլուղու մէնուլլին լըյորի օլմանը ճիհէթիլէ, մա. զաղալարտա վէ անպարլարտա պուլու. նան զալիլէ վէ սայիլ մալլէր եիւք. սէկէ գալարըլմանըպ ըլլանմըշ, վէ պու ճիհէթիլէ խայլի զարար օլմուշ տուր : Աթ-բաղար վէ Գիրիշխանէ նամ մահէլլտէ օլան սէֆալէթ քէքէսէֆէն. կիղ սուրէթտէ պուլունմուշ տուր, շէյ. լէքի, ֆազըր ֆամիլէտար չօլուզ չօ. ճուգարըլա սուլար իշինտէ ճանլա. րընն սէլամէթինի արամազտա իտի. լէր. պիլարէկեանըն սուլարտան գուր. թարըլըպ նաֆաղարընըն թէտարիքի էլին, Պէլէտիլէ թարաֆընտան թէտա. պիւր լաղըմէ իթթիլաղ պուլուլտու. զու կիպի, վալիլի վիլլանէթ տէվլէթ. լու Ասիմ բաշա հաղթէթլէրինն տախի, եէվիլի մէղքիւրտէ սուլար պատմըլ օ. լան քեաֆթէյի մահէլլէրէ միւսարա. աթլէ, պիլարէկեանըն չու աֆէթտէն քէտէրիլղ խէլա օլմալէրինն սայիլի հիմմէթ պուլուլաւն զարթլէրի, մա էլ մէնուլլիլէ կէօրիւմիւշ տիւր : Պիւր չօզ պիլարար եքքըլմըշ իսէ տէ, նու. ֆուսճա թէլէֆաթ օլուպ օլմալարըլ ճիւնուղ թահգըգ օլունմամըշ տըր : Իլլիլմիւլ տըր քի պու թուղեան չըմէն.

տըֆէրին իշլմէսինէ պիւր գաշ կիւն մա. նի օլաճաղ տըր : Պու կիւն սուլար պիւր արշըն ինմիշ տիւր : Օն իքի սէնէ մու. դատտէմ պու ճօշկունլուգ պիւր տէֆա տահա վուգու պուլմուշ տուր : Ռուս. ճուգլեան Ֆիլիպէլի արթ. Գէորգ վար. դապետ Ֆիլիպէյէ աղիմէթ իթմիշ տիւր : Պու կիւն Էնդհանուր ժողով թէ. ճէմիլա իտիպ, Գէր. Գիրգորին սրա. զանըն իսթիֆանամէսի միւթալաա գը. լընարազ, էքսէրիլէթի արա իլէ գա. պուլ օլունտուղունու, մէսմալ իւ. ղիլինէ իշար իտէրիմ :

ԱԶԳԱՅԻՆ

... Խմբագիր ,

Եօթը ութը տարիէ ի վեր կաշխա. տէի երկու արհեստի, մին փորագրու. թիւն և միւսն կալվանօրաթի, քիշ շատ սոյն արհեստներն յառաջ տարի, առանց առաջնորդի և առանց վարպե. տի, որուն առաջին օրինակն նամակիս հետ առ ձեզ կ'ուղարկեմ :

Մեծագատիւ Տէր, ինքին կրնաք մակարեւել՝ որ այս վոքրիկ երևցած գործը որչափ դժուարութիւններ ու. նի, բայց ասոնց ամենքն ալ առ ոչինչ համարելով՝ գրեթէ տարի ու կէտէ ա. ւելի է որ այս պատկերազարդ քերա. կանիս թէ՛ փորագրութեան թէ՛ կալ. վանօրաթիին, թէ՛ շարքին և թէ՛ տը. պագրութեան, աշխատեցայ անհնա. րին հոգեւոր՝ եթէ գրամի մասին հար. ցնէք... Ինչ՞ ըսն, կը յուսա՞ք թէ աշպիսի գործ մը առանց ստակի լոյս քնծայուի. ահա հայի բարայէ եւել. ցնելով աշպիսի գործ մը կատարուի : Հաւատացի ինքնօգնութեան :

Ինչ և է, հիմա ուրախ եմ, որ նպա. տակիս համեմել՝ սիրելի աղգիս ման. կանց փօքր ծառայութիւն քրած եղայ, գիտնալով՝ որ աւելի մեծ գործեր ը. նորներ անպակաս են :

Արդ, Տէր, բոլոր այս հոգերն ու ծախքերն ալ մէկ կողմ դնելով ուղեցի աշպիսի գիւն մը դնել՝ որ մինչև այսօր դեռ այս գնով գիրք մը տեսնուած չէ :

130 հատ պատկեր կայ մէջը, 48 ե. րեսէ բաղկացեալ՝ մաքուր թուղթի վրայ վայելուչ տպագրութեամբ, և կազմեալ : Գին 40 վարայ :

Կեդրոնառեղին է Ն. Պոլիս Սուլթան Համամ Զարդարեան գործարան թիւ 14, և բոլոր գրալիւստանք քով :

Դրոցայ համար ՈՐ 10 գեղլ. Փորագրիչ Նշան Կ. Պէրպէրեան

Միլէթիմիզտէ սանաթլար իլէրու կիթմէտօր, վէ չալըշան եօղտուր տէ. յի թէշէքքիլէր օլունուր. հալպու քի հէր շէյ թէշվիլաթ իլէ իլէրու կիտէր. մէղքիւր թէշէքքիլի իտէնլէր, թէշ. վիլաթա կէլտիկի կիպի, պիլմէզլիք. տէն, կէօրմէզլիքտէն, վէ իշլիմէզ. լիքտէն կէլմէքլիկի էլէ ալմազտա տըր. լար. ֆազաթ ումարըլ քի, Ն. Պէր. պէրեսն էֆէնտինն պու էսէրի պէր. կիւղիտէսի հաղ զընտա էօլլէ օլմանըպ, հէր մէքթէպ թարաֆընտան, հիշ տէ. յիլ իտէ շալիլարտանըն մէնֆաաթ խաթ. րը իշին, մէղքիւր դատարանն իսթի. մալինն միւսարաթ իլէ, մէրդուլ չալըշաւն զաթըն թէշվիլինէ հիմմէթ օլունաճաղ տըր :

ԻԼԱՆԱԹ

Խասքէօյտէ Հալըճը օլունտա իս. կէլէ պաշընտա միւճէտտէն ինչա օ.

լունմուշ օլան գաղինօեու մահիէ 500 ղշ. գայմէ աղճէ իլէ իճարէ թութմա. եա թալիպլիսի զուհուր իթմիշ օլուպ, հէր քիմքի զամիլլէ թութմաղ իսթէր իսէ էօնիւմիւզտէքի բաղար կիւնիւնէ (Նօ. 21) գատար Խասքէօյ թաղ. խոր. հուրդարանընա միւրաճաթ իլլէմէսի :

Զարդարեան էֆէնտի ֆապրիգա "ընտան պիւր գաշ սէնէ տիւր չըգարըլ. մաղտա օլուպ, վէ տիլարտան ասըլ. մաղ իշին օլան տէօրթ լիսանտան Օրա. ցոյց, պու տէֆա տախի կիւզլէճէ թէր. թիպ իտիլէրէք, կէրէք Խաթանպօլտա Սուլթան Համամընտա վազը 14 նիւմէ. րօլու քէնտի ֆապրիգաընտա վէ կէ. րէք քիթապճըլարտա սաթըլմաղ տա տըր :

ՕՐԱՅՈՅՑ

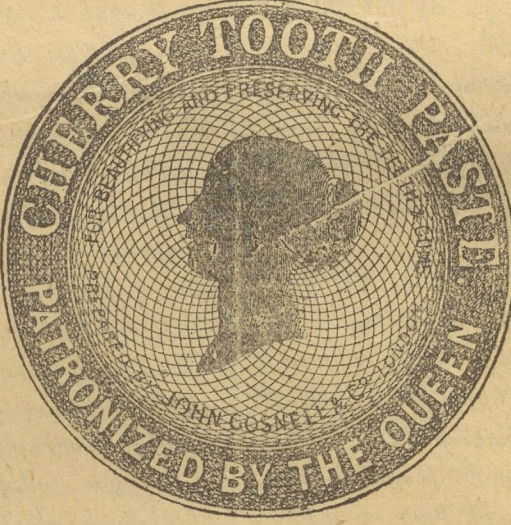
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

1877

Պարունակութիւն : Օրացոյց հանդերձ յամանակագրական կարեւոր տեղեկու. թեամբ : Եղանակը տարւոյ : Հարիւրի չափ ընտիր առաճը եւ ասացուածք : Պոլիս կէս օր եղած ատեն քուսն զիսաւոր դաւառաց մէջ ժամը քանին կ'ըլլայ : Կարեւոր գի. տելիք արհեստական զիւտոյ վրայ : 130 կանգուն բարձր ծառ : Չային սրնթաղու. թիւնը : Հրաշալիք մարդկային սրտի : Թըղ. թէ կարա՞ք եւ հանդերձ : Միծաղ պատ. ճառող սերմ : Գանակի վէրը : Ըստսուտնի թէյի, սուրճի եւ ախտի : Հնդկաստանի օճերը : Մուրներ եւ միլիոններ ջարդել : Տապանագիր մը : Երգէ՞ն : Աննախառ հաղի դեղ : Վէրք եւ պալար բուժել : Ա. մերիկայի ժողովրդեանց դրաղմանց դասա. կարգութիւնը : Հաւերէն շատ հաւկիթ առ. նելու կերպ : Դաշտերն սրտաբեր ընել :

ՃՕՀԷ ԿՕՁԵԼՎ ՎԷ ԳՈՒՄԱՆԵԱՄԸ

Հալմէթու ինկիլէշիս գըրալիշաը վէ բըրէնա վէ բըրէնէս տը կալ վէ էվրօպանըն պալընա հիւքմտարանըն իսթիւաղըլ լալմանտաճըլարը :

Թօալէթ վէ տիլէրին պէեաղըլը իշին օլան խասէլէրի իլէ քէսպի նամ իլլէմիշ տիւր : ՏԵՂԷՐ ԻՉԻՆ ԲԷՔ ԱՆԷԱ ՊԻՐ ԹԷՐԹԻՊ Գալընտան սաղընմալը Սահիպ իսթիւաղար իլան իտէրլէր քի քէնտի մալլէրինն թաղ լիտնի իտէնլէրի վէ սաթմանլար ալէյինտէ իլալմէյի տալա իտէճէլէր վէ թաղլիտնի սաթմանլարը խապըր վիլէնլէրէ միւքեաֆաթ վիլէճէլէր տիւր : ԹՕԱԼԷԹԱ ԻՉԻՆ ԲՈՒՏՐԱ Պալընա բէրուքլէրտէ վէ պա խուսուս Ենի ճամիտէ Տէլլա Սուտանըն 16 18 վէ 20 նիւմէրօլու էճգալանէսինտէ սաթըլմաղտա տըր :

TCHITLI

ՊՈՒՐՄԱ ՃԻՎԱՐԷՏԱ ՉԻԹԻ ՄԱՏԷՆ ՍՈՒԵՈՒՆՈՒՆ

Ֆիյ 22 սէֆեր 1289 վէ Ֆիյ 13 հաղիւրան 1867 թարվիսի իլէ շէրէֆատտըր օլան ի. րատէյի Սէնիէ իթթիլաալճա իսթիւաղըն իւրաղ իլլէմիշ օլան գուլմանեանըն ի. լանը տըր :

Խպու գուլմանեանըն Տէրխատթիլտէ Սուլթան Համամընտա շէմիլէճիլլաէ 41 վէ 44 վէ 46 նիւմէրօլու մաղազարնտա բարչա բարչա վէ եա թօրտան մէղքիւր մա. տէն սուեուլտան սաթըլարըլ կիպի, Գալթատա Խարաճըր սոզաղընտա 3 վէ 8 նիւմէրօլու, վէ Մոլլալունտա Տէլլա Սուտա էճգալանէլլտէ սաթըլմաղտա իտուկի վէ մէղքիւր մատն սուեու իլլօպանըն աշի ճինտէն օլան մատէն սուլարընըն քեաֆթէսինէ րէգալէթ իտէր մէրթէպլ տէ պուլունտուր իլան օլունուր :